

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN IAȘI

CONCURSUL NAȚIONAL DE MATEMATICĂ APLICATĂ "ADOLF HAIMOVICI"

ETAPA NAȚIONALĂ
20 mai 2017

FACULTATEA
CONSTRUCȚII DE MAȘINI
ȘI MANAGEMENT INDUSTRIAL

Filiera tehnologică: profilul servicii, resurse naturale și protecția mediului

CLASA a X-a

BAREM

Problema 1.

Fie mulțimea de numere complexe $M = \left\{ z \in \mathbb{C}^* / \left| z + \frac{1}{z} \right| \leq 2 \right\}$.

- Arătați că $1+2i \in M$ și $2+i \notin M$.
- Dacă $z \in \mathbb{C}$ și $|z|=1$, arătați că $z \in M$.
- Dacă $z \in \mathbb{C}$ și $z^2 \in M$, arătați că $z \in M$.

Soluție:

- $\left| 1+2i + \frac{1}{1+2i} \right| = \dots = 2 \leq 2$ 2p
- $\left| 2+i + \frac{1}{2+i} \right| = \dots = \frac{\sqrt{32}}{\sqrt{5}} > 2$ 1p
- Dacă $|z|=1$, atunci $\left| z + \frac{1}{z} \right| \leq |z| + \frac{1}{|z|} \leq 2 \Rightarrow z \in M$ 2p
sau $z = a+ib$ cu $a^2+b^2=1 \Rightarrow \left| a+ib + \frac{1}{a+ib} \right| = |a+ib + a-ib| = 2|a| \leq 2 \Rightarrow z \in M$
- În cazul $z^2 \in M$, avem $\left| z + \frac{1}{z} \right|^2 = \left| \left(z + \frac{1}{z} \right)^2 \right| = \left| z^2 + \frac{1}{z^2} + 2 \right| \leq \left| z^2 + \frac{1}{z^2} \right| + 2 \leq 4 \Rightarrow z \in M$ 2p

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN IAȘI

CONCURSUL NAȚIONAL DE MATEMATICĂ APLICATĂ "ADOLF HAIMOVICI"

ETAPA NAȚIONALĂ
20 mai 2017

FACULTATEA
CONSTRUCȚII DE MAȘINI
ȘI MANAGEMENT INDUSTRIAL

Filiera tehnologică: profilul servicii, resurse naturale și protecția mediului

CLASA a X-a

BAREM

Problema 2.

Considerăm ecuația $(\sin x + \sqrt{3} \cdot \cos x)^2 - 5 = \cos\left(\frac{\pi}{6} - x\right)$.

- Demonstrați că $x = \frac{19\pi}{6}$ este soluție a acestei ecuații.
- Determinați mulțimea tuturor soluțiilor acestei ecuații.
- Dacă $a \in \mathbb{R}$ este cea mai mică soluție pozitivă a acestei ecuații, calculați $\sin\left(\frac{a}{2}\right)$.

Soluție:

$$\cos\left(\frac{\pi}{6} - x\right) = \dots = \frac{\sqrt{3} \cos x + \sin x}{2} \dots\dots\dots 1p$$

$$\text{și ecuația devine } 4 \cos^2\left(\frac{\pi}{6} - x\right) - 5 = \cos\left(\frac{\pi}{6} - x\right)$$

$$a) \quad x = \frac{19\pi}{6} = 3\pi + \frac{\pi}{6} \Rightarrow 4 \cos^2(-3\pi) - 5 = \cos(-3\pi) \Leftrightarrow 4 - 5 = -1 \dots\dots\dots 2p$$

$$b) \quad \cos\left(\frac{\pi}{6} - x\right) = t, \quad t \in [-1; 1], \quad 4t^2 - t - 5 = 0,$$

$$t_1 = \frac{5}{4} \notin [-1; 1], \dots\dots\dots 1p$$

$$t_2 = -1 \Rightarrow \cos\left(\frac{\pi}{6} - x\right) = -1 \Rightarrow \frac{\pi}{6} - x = (2k+1)\pi \Rightarrow x = \frac{7\pi}{6} + 2k\pi, \quad k \in \mathbb{Z} \dots\dots\dots 1p$$

$$c) \quad a = \frac{7\pi}{6} \dots\dots\dots 1p$$

$$\sin \frac{a}{2} = \sin \frac{7\pi}{12} = \sin\left(\frac{\pi}{3} + \frac{\pi}{4}\right) = \dots = \frac{\sqrt{2}(1+\sqrt{3})}{4} \dots\dots\dots 1p$$

CONCURSUL NAȚIONAL DE MATEMATICĂ APLICATĂ "ADOLF HAIMOVICI"

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN IAȘI

ETAPA NAȚIONALĂ
20 mai 2017

FACULTATEA
CONSTRUCȚII DE MAȘINI
ȘI MANAGEMENT INDUSTRIAL

Filiera tehnologică: profilul servicii, resurse naturale și protecția mediului

CLASA a X-a

BAREM

Problema 3.

- Arătați că $\{2 - \sqrt{5}\} = 3 - \sqrt{5}$, unde $\{a\}$ este partea fracționară a numărului real a .
- Calculați $b^2 - b$, pentru $b = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$ și arătați că în acest caz b și b^2 au aceeași parte fracționară.
- Dacă x este un număr irațional și q un număr rațional nenul, demonstrați că suma și produsul lor sunt numere iraționale.
- Dacă x este un număr real încât $\{x\} = \{x^2\} = \{x^3\}$, demonstrați că x este număr întreg.

Soluție:

- $\{a\} = a - [a] = 2 - \sqrt{5} - (-1) = 3 - \sqrt{5}$ 2p
- $b^2 - b = 1 \in \mathbb{Z} \Rightarrow \{b^2\} = \{b\}$ 1p
- Dacă $x + q = p \in \mathbb{Q} \Rightarrow x = p - q \in \mathbb{Q}$ contradicție cu $x \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ 1p
Dacă $x \cdot q = r \in \mathbb{Q} \Rightarrow x = \frac{r}{q} \in \mathbb{Q}$ contradicție cu $x \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$ 1p
- Din $\{x\} = \{x^2\} \Rightarrow x^2 - x = n \in \mathbb{Z}$ iar din $\{x^2\} = \{x^3\} \Rightarrow x^3 - x^2 = x(x^2 - x) = x \cdot n \in \mathbb{Z}$ și atunci
dacă $n = 0$ atunci $x = 0 \in \mathbb{Z}$ sau $x = 1 \in \mathbb{Z}$
dacă $n \neq 0$ atunci $x \in \mathbb{Q}$ 1p
dar $x \in \mathbb{Q}$, $n \in \mathbb{Z}$ și $x^2 - x - n = 0 \Rightarrow x_{1,2} = \frac{1 \pm \sqrt{4n+1}}{2} \in \mathbb{Q} \Rightarrow \sqrt{4n+1} \in \mathbb{N} \Rightarrow \sqrt{4n+1} = 2k+1, k \in \mathbb{N}$,
din care se obține $x_{1,2} \in \mathbb{Z}$ 1p
sau prin reducere la absurd:
Dacă $x = \frac{a}{b}$, cu $a \in \mathbb{Z}^*$ și $b \in \mathbb{N}^*$, $b \geq 2$ este număr rațional exprimat ca fracție ireductibilă, atunci $x^2 = \frac{a^2}{b^2}$
și obținem $x^2 - x = n \in \mathbb{Z} \Leftrightarrow \frac{a^2}{b^2} - \frac{a}{b} = n \Leftrightarrow \frac{a^2 - ab}{b^2} = n \Leftrightarrow a^2 = b(nb + a) \Leftrightarrow b \mid a^2$ contradicție.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

CONCURSUL NAȚIONAL DE MATEMATICĂ APLICATĂ "ADOLF HAIMOVICI"

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN IAȘI

ETAPA NAȚIONALĂ
20 mai 2017

FACULTATEA
CONSTRUCȚII DE MAȘINI
ȘI MANAGEMENT INDUSTRIAL

Filiera tehnologică: profilul servicii, resurse naturale și protecția mediului

CLASA a X-a

BAREM

Problema 4.

La un turneu de șah au participat n fete și $2n$ băieți. Fiecare doi participanți au jucat între ei doar o singură partidă și nici o partidă nu s-a încheiat remiză. La încheierea concursului, raportul dintre numărul de victorii obținute de fete și numărul de victorii obținute de băieți a fost $\frac{7}{5}$. Dacă notăm cu x numărul total de victorii obținute de fete în partidele cu

băieți, se cere:

- Să se demonstreze că $x \leq 2n^2$.
- Să se demonstreze că $8x = 17n^2 - 3n$.
- Să se determine numărul de fete participante la acel turneu de șah.

Soluție:

a) Numărul de meciuri jucate între un băiat și o fată este $n \cdot 2n = 2n^2 \Rightarrow x \leq 2n^2$ 2p

b) Fetele au jucat între ele $\frac{n(n-1)}{2}$ partide iar băieții au jucat între ei $n(2n-1)$ partide 1p

Numărul de victorii ale fetelor este $\frac{n(n-1)}{2} + x$ iar ale băieților este $n(2n-1) + 2n^2 - x$ 1p

Rezultă $5 \cdot \left[\frac{n(n-1)}{2} + x \right] = 7 \cdot [n(2n-1) + 2n^2 - x]$ 1p

din care se obține $8x = 17n^2 - 3n$ 1p

c) Din $x \in \mathbb{N}^*$, $x \leq 2n^2$ și $8x = 17n^2 - 3n$ rezultă $n(n-3) \leq 0$, deci $n \in \{1; 2; 3\}$. Verifică $n = 3$ 1p